

Cílem projektu je na základě Informačního systému infekčních onemocnění vytvořit systém včasného varování před epidemickými hrozbami, který bude elektronicky a v co nejvyšší míře automatizovaně sbírat primární strukturované údaje o podezření na výskyt infekčních onemocnění v terénu. Tento systém má být univerzální a rozšiřitelný, aby jej bylo možné v budoucnu snadno doplnit o jakékoli diagnózy a případně i jiné zdravotní hrozby.

Hlavní myšlenkou je realizovat napojení zejména primární péče, lůžkových zařízení a laboratoří do jednotného centrálního systému. Toto napojení je realizováno pomocí standardizovaných REST API rozhraní a tato elektronická EWS hlášení jsou integrována na jednom místě, v Informačním systému infekčních nemocí. Centrálně jsou tak shromažďována parametrická hlášení o podezření na výskyt vybraných infekčních onemocnění. Tato hlášení jsou sbírána v reálném čase a mohou být využita jak pro včasné varování, tak pro epidemiologická šetření pracovníků orgánů ochrany veřejného zdraví.

Aktuálně je od 1. 7. 2025 vybudované a dostupné datové rozhraní pro hlášení z primární péče, od 1. 11. 2025 pak rozhraní pro hlášení z lůžkových zařízení a od 1. 2. 2026 rozhraní pro hlášení laboratorních výsledků. Náběh hlášení z terénu je postupný, k začátku února 2025 bylo v systému zapojeno přes polovinu praktických lékařů a praktických lékařů pro děti a dorost a cca třetina poskytovatelů lůžkové péče. Veškerá hlášená data jsou přenášena do Informačního systému infekčních onemocnění, který byl přizpůsoben tak, aby umožnil pracovníkům orgánů ochrany veřejného zdraví tyto záznamy využít pro svoji běžnou práci. Systém je dále kultivován dle jejich podnětů a podnětů z terénu.

Elektronizace sběrů dat je jedinou cestou, jak zajistit jejich včasnou dostupnost při zachování adekvátní zátěže terénu. Vybudování systému včasného varování a jeho připravenost reagovat bude hrát klíčovou roli v případě, pokud by se opakovala zdravotní hrozba analogická s pandemií covidu-19. Přímé napojení terénu významně zvyšuje robustnost a flexibilitu systému. Elektronizace sběrů dat současně přispívá i k běžné práci pracovníků orgánů ochrany veřejného zdraví.

Poděkování: Výstup je spolufinancován v rámci programu EU-4Health 2021–2027 na základě grantové dohody č. 101181612.

<https://doi.org/10.21101/hygiena.b0189>

Systém včasného varování a elektronického hlášení o infekčních onemocněních – SCOPE-IS Early warning reporting system for infectious diseases – SCOPE-IS

Milan Blaha¹, Jakub Kubát¹, Daniel Klimeš¹, Tomáš Májek¹, Tomáš Brauner¹, Ondřej Šanča¹, Kateřina Fabiánová^{1,3}, Barbora Macková^{2,3}, Ladislav Dušek¹

¹Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, Praha, Česká republika

²Ministerstvo zdravotnictví, Praha, Česká republika

³Státní zdravotní ústav, Praha, Česká republika

Epidemie COVID-19 odhalila nepřipravenost informačních systémů pro sledování infekčních nemocí v České republice. Ukázalo se, že kapacita a funkčnost těchto systémů nestačí na zvládnutí měnící se zdravotní situace. Některé zavedené postupy a systémy nebylo možné využít, protože epidemie COVID-19 měla zcela jinou dynamiku a rozsah, než na jaké byly původně navrženy. Pandemie tak poukázala na slabiny stávajících procesů a informačních systémů.